

Sivistysvaliokunnan mietintö 4/1997 vp

Hallituksen esitys laeiksi ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annetun lain muuttamisesta sekä Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten koulutuksen ja ammatillisen harjoittelun tunnustamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunta on 6 päivänä helmikuuta 1997 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen 248/1996 vp.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina hallitussihteeri Risto Leikos valtiovarainministeriöstä, ylijohtaja Markku Linna opetusministeriöstä, johtaja Leena Nederström opetushallituksesta, pääsihteeri Kauko Hämäläinen Korkeakoulujen arviointineuvostosta sekä erityisasiantuntija Taina Jussila Suomen Kuntaliitosta.

Kirjallisen lausuntonsa asiasta on valiokunnalle antanut Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ulkomailla suoritettujen korkeakouluopintojen tuottamasta virkakelpoisuudesta annettua lakia ja Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten koulutuksen ja ammatillisen harjoittelun tunnustamisesta annettua lakia. Ehdotuksen mukaan näiden lakien nojalla hakemuksiin annettavat päätökset, jotka nyt tekee opetusministeriö, siirtyvät opetushallituksen tehtäviksi. Opetusministeriön yhteydessä toimiva ulkomaantutkintojen neuvottelukunta ehdotetaan siirrettäväksi opetushallituksen yhteyteen. Ammattikorkeakoulututkintojen vakiintuminen Suomen koulutusjärjestelmään otetaan huomioon molempiin lakeihin tehtävissä muutoksissa. Molempiin lakeihin ehdotetaan myös tehtäväksi muutokset, jotka johtuvat muutoksenhakua koskevan lainsäädännön muuttumisesta.

Euroopan talousalueen valtioiden kansalaisten koulutuksen ja ammatillisen harjoittelun tunnustamisesta annettuun lakiin tehdään muutoksia, jotka johtuvat Suomen liittymisestä Euroo-

pan unioniin. Lakia sovelletaan myös Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen tai muun Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden toisen osapuolen kanssa tekemän sopimuksen mukaisesti.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Valiokunnan kannanotot

Hallitus ehdottaa ulkomaanopintolain 8 §:n 1 momenttia ja tunnustamislain 8 §:n 1 momenttia muutettaviksi siten, että päätöksentekijä on opetusministeriön sijasta opetushallitus. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan ministeriöihin sijoitettu, yksittäistapauksia koskeva päätöksenteko on viime vuosina siirretty pääosin muille viranomaisille. Valiokunta kuitenkin toteaa, että korkeakouluja koskevien asioiden hoitaminen ei ole kuulunut opetushallituksen tehtäviin. Myös eräiden asiantuntijoiden mielestä korkeakoulujen hallinnointi- ja asiantuntijatehtävät kuuluvat opetusministeriön välittömään alaisuuteen. Toisaalta menettely koskee vain muutamaa sataa päätöstä vuodessa. Yliopistojen rehtorienneuvoston ilmoituksen mukaan yliopistoilla ei ole huomautettavaa hallituksen esityksen johdosta. Sivistysvaliokunta on päättänyt puoltamaan hallituksen esityksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Valiokunta korostaa sitä, että yksittäisen opiskelijan tulee saada tutkintojen laatutasosta mahdollisimman luotettavaa tietoa, mahdollisuuksien mukaan etukäteen.

Edelleen valiokunta korostaa sitä, että opetushallituksen yhteydessä toimivan ulkomaantutkintojen neuvottelukunnan kokoonpano on riittävän laaja-alainen ja siinä tulee olla muun muas-

sa hyvä tutkintorakenteen tuntemus, mikä edellyttää esimerkiksi yliopistojen edustusta neuvottelukunnassa. Sivistysvaliokunta pitää välttämättömänä myös kiinteää yhteistyötä arviointineuvoston kanssa.

Kun ulkomaanopintolain ja tunnustamislain mukainen kelpoisuutta koskeva päätöksenteko siirretään opetusministeriöltä opetushallitukselle, siirtyisi myös asian hoitamiseen liittyvä selvitystyö, neuvonta ja tiedottaminen opetushallitukseen. Valiokunta katsoo, että tätä toimintaa varten tulee osoittaa tarpeelliset voimavarat.

Helsingissä 11 päivänä huhtikuuta 1997

Edellä todettu huomioon ottaen

valiokunta edellyttää, että hallitus seuraa lainmuutoksen vaikutuksia tutkintojen tunnustamisjärjestelmän toteuttamiseen ja tarvittaessa ryhtyy toimenpiteisiin epäkohtien korjaamiseksi.

Edellä esitetyn perusteella sivistysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Kirsti Ala-Harja /kok, varapuheenjohtaja Jukka Gustafsson /sd, jäsenet Jouko Jääskeläinen /skl, Tapio Karjalainen /sd, Ossi Korteniemi /kesk, Jaakko

Laakso /vas, Reino Laine /vas, Markku Markkula /kok, Kalevi Olin /sd, Sade Tahvanainen /sd, Anu Vehviläinen /kesk, Ulla-Maj Wideroos /r ja varajäsen Liisa Hyssälä /kesk.